

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Väckelsångskolan 2026-2027

Innehåll

Bakgrund	1
Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	1
Verksamheter som omfattas	1
Ansvarig för planen	1
Väckelsångskolan	2
Väckelsångskolans vision.....	2
Bildningsförvaltningens verksamhetsmål	2
Skolans mål med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling	2
Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling	3
Främjande och förebyggande arbete	4
Skolregler 2026-2027	4
Konsekvensplan.....	6
Främjande och förebyggande insatser	6
Åtgärdande insatser	7
Rutin vid misstanke om kränkande behandling eller diskriminering	9
Rutiner kring arbetet med planen	11
Betydelsefulla begrepp med förklaringar.....	12
Diskriminering	12
Trakasserier	12
Sexuella trakasserier.....	12
Kränkande behandling.....	12
Främjande arbete	12
Förebyggande arbete	12
Åtgärdande insatser	12
Lagar och styrdokument.....	13
Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (LGR 22)	13
Skollagen (SFS 2010:800)	13
Diskrimineringslagen (SFS 2008:567).....	14

Bakgrund

Skolans uppdrag är att förmedla kunskaper och värden. Skolans värdegrund ska genomsyra all verksamhet och förskolans och skolans personal ska förmedla och gestalta denna värdegrund. Alla barn och elever ska känna sig trygga och respekterade som de är. Alla ska bli utmanade och få det stöd de behöver för att utveckla sin fulla potential. Avgörande för det är att inga barn eller elever blir utsatta för diskriminering, exempelvis trakasserier eller sexuella trakasserier, eller kränkande behandling. De värden som förskolan och skolan ska förmedla och förankra och som ska genomsyra hela verksamheten är skolans värdegrund. Skolans värdegrund utgår från grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Enligt Skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter som:

- Människolivets okränkbarhet
- Individens frihet och integritet
- Alla människors lika värde
- Jämställdhet
- Solidaritet mellan människor

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Väckelsångskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling beskriver hur arbetet ska bedrivas på olika nivåer; främjande, förebyggande, utredande och åtgärdande i syfte att motverka alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Tingsryds kommun har med stöd av skollagen och diskrimineringslagen tagit fram centrala riktlinjer och det är dessa riktlinjer som ligger till grund för Väckelsångskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Syftet med planen är att konkretisera hur personal och elever arbetar tillsammans för att nå målen. Planen är även en viktig del i det systematiska kvalitetsarbete som bedrivs på skolan.

Verksamheter som omfattas

Grundskola samt fritidshem. Begreppet *skola* definieras utifrån elevens hela skoldag och såväl fritidshemmets verksamhet som skolverksamheten innefattas.

Ansvarig för planen

Rektor i nära samarbete med EHT.

Väckelsångskolan

Väckelsångskolan är en grundskola i Tingsryds kommun för elever i förskoleklass till årskurs 6. För närvarande är det cirka 120 elever inskrivna i skolan. Fritidsverksamhet bedrivs för elever från förskoleklass och uppåt. Skolan arbetar för en lärmiljö som erbjuder trygghet, trivsel och samhörighet. Varje elev ska synliggöras, utmanas och lyckas utefter sina särskilda förutsättningar.

Då skolan är en övningskola för studenter på Linnéuniversitetet är studenter på plats i verksamheten under läsåret. På skolan finns fyra arbetslag: Fritidshemmets arbetslag, arbetslag F-3, arbetslag 4-6 samt elevhälsoteamets arbetslag. I skolans elevhälsoteam som leds av rektor ingår skolsköterska, skolkurator, specialpedagog och speciallärare. Tingsryds kommuns organisation möjliggör även ett nära samarbete med logoped och skolpsykolog. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande men även åtgärdande för att öka trygghet och trivsel.

Väckelsångskolans vision

Väckelsångskolan är en skola:

- i vilken alla elever och vuxna upplever glädje, trivsel och samhörighet.
- i vilken samarbete och goda relationer ses som en grund för lärande och utveckling.
- där elevhälsoarbetet börjar i klassrummet genom att alla elever blir sedda och hörda
- som utifrån ett kollegialt lärande systematiskt utvecklar en undervisning som möter, motiverar och utmanar alla elever utifrån deras behov och förutsättningar.
- som vi alla är stolta över!

Bildningsförvaltningens verksamhetsmål

- Varje elev inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.
- Varje elev känner sig trygg i skolan.
- Varje elev i grundskolan får kunskaper om sambandet mellan god miljö och hållbar utveckling.
- Varje elev får kännedom om närsamhället och dess arbetliv.

Skolans mål med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Väckelsångskolan ska erbjuda en trygg miljö fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Alla elever är lika värda och ska bemötas med respekt oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Utifrån elevernas röster identifierades ”Trygghet, trivsel och samhörighet” som ett prioriterat utvecklingsområde på skolan under läsåret 2025–2026. Utvecklingsarbetet syftade till att varje elev skulle uppleva:

- Trygghet
- Trivsel
- Samhörighet.

För att nå målen genomfördes bland annat följande insatser under läsåret:

- Utökat rast- och bussvärdskap.
- Morgonvärdskap före skolstart.
- Skolan öppnades från klockan 08.35, vilket gav undervisande lärare möjlighet att ta emot eleverna och följa dem till klassrummet.
- Ordningsreglerna reviderades av elevrådet och kompletterades med nya regler, exempelvis kring vistelse på skolgården vid snö.
- Tiden för gemensam skolgård utökades.
- Värdeskapande aktiviteter enligt skolans årshjul genomfördes i samverkan mellan fadderklasser.
- Värdegrundsarbete bedrevs kontinuerligt i samtliga klasser genom exempelvis samtal om etik, moral, människors lika värde, jämställdhet, relationer och demokratins grunder. Innehållet anpassades efter elevernas ålder samt respektive klass behov.
- I en klass genomfördes riktade värdegrundsinsatser i samarbete med elevhälsoteamet utifrån identifierade behov.

Läsalets arbete för att stärka trygghet, trivsel och samhörighet utvärderades genom trygghetsvandringar, elevenkäter och elevintervjuer. Resultaten visar på en viss positiv utveckling. Analysen visar generellt på en mycket hög grad av trygghet, trivsel och samhörighet i årskurserna F–3, även om resultaten är något lägre under fritidstid än under skoltid. I årskurserna 4–6 är resultaten något lägre, och särskilt en årskurs utmärker sig med lägre värden. Eftersom målen ännu inte är fullt uppnådda är det betydelsefullt att såväl fortsätta som vidareutveckla de insatser som genomförs inom skolans prioriterade utvecklingsområde.

Analysen visar också att elevernas upplevelse av språkbruket försämras i situationer där vuxennärvaron är mindre. Området ”Vänligt språkbruk” får genomgående högst resultat i klassrummet, något lägre på rasterna, ytterligare lägre i sociala medier och lägst i samband med spel online. Detta understryker vikten av att vuxna i både skola och hem gemensamt ger eleverna stöd, vägledning och närvaro i deras sociala kontakter, såväl i fysiska som digitala miljöer.

Främjande och förebyggande arbete

Det främjande och förebyggande arbetet utgör grunden för skolans dagliga arbete mot diskriminering och kränkande behandling. I det främjande arbetet ligger fokus vid att stärka det positiva. Det förebyggande arbetet utgår från analyser av identifierade risker.

Skolregler 2026-2027

På vår skola ska alla elever känna trygghet, trivsel och samhörighet. Våra skolregler ska bidra till en trygg lärmiljö där alla blir bemötta med respekt och ges goda förutsättningar att lära och utvecklas. Skolreglerna utgår från skolans prioriterade utvecklingsområde "Trygghet, trivsel och samhörighet" och de har tagits fram utifrån elevernas röster och tankar.

1. Vi visar respekt

Vi visar hänsyn och respekt mot människor, djur, natur och skolans miljö.

Det innebär att vi:

- bemöter varandra vänligt och använder ett vänligt språk,
- visar omtanke och låter alla få vara med,
- inte accepterar kränkningar, trakasserier eller diskriminering,
- är rädda om skolans lokaler, material och vår gemensamma miljö.

2. Vi tar ansvar

Vi tar ansvar för vårt eget lärande och för att skolan är en trygg och trivsamt plats.

Det innebär att vi:

- kommer i tid och är förberedda för undervisningen,
- följer personalens instruktioner,
- lämnar leksaker och gosedjur hemma,
- har innekläder inomhus och tar av uteskorna innan vi går upp till skolans ovanvåning,
- inte använder tuggummi, godis, läsk, nötter eller parfym.

3. Vi skapar studiero

Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Det innebär att vi:

- ger varandra arbetsro,
- använder datorer och digitala verktyg enligt lärarens instruktioner,
- har mobilfria skoldagar enligt skolans rutiner, (innefattar t.ex. även smartklockor)
- bidrar till en lugn miljö under hela skoldagen.

4. Vi skapar trygghet och samhörighet

Vi hjälps åt att skapa en skola där alla känner sig välkomna.

Det innebär att vi:

- är en bra kompis och låter alla vara med,
- använder ett vänligt språk både i skolan och i digitala sammanhang,
- berättar för en vuxen om någon blir illa behandlad eller känner sig otrygg,
- följer de regler som gäller i klassrum, på raster, i matsalen, i omklädningsrum, på fritidshemmet och under skolans övriga aktiviteter.

5. Våra gemensamma regler

Digitala verktyg

- Skolan är mobilfri under hela skoldagen.
- Chromebooks används när läraren beslutar att de ska användas.

Matsal

- Vi sitter på våra platser.
- Vi äter i lugn och ro och visar hänsyn till andra.
- Vi tränar på att äta enligt tallriksmodellen.
- Vi plockar undan efter oss och torkar av vår plats.

Idrottshall och omklädningsrum

- Vi klär om och duschar lugnt.
- Vi använder vårt eget omklädningsrum.
- Vi följer de rutiner och platsindelningar som gäller under idrottslektionerna.

Skolgården

- Vi stannar inom skolans område.
- Vi följer överenskomna regler för lekar och aktiviteter, exempelvis King och fotboll.
- Vi tar in rastmaterial när rasten är slut.

När det är snö

- Vi leker i snön i stället för att kasta snöbollar.
- Hjälms används i stora pulkabacken.
- Vi visar respekt för varandras snöbyggen.

Konsekvensplan

Om skolans regler inte följs agerar personalen skyndsamt och med fokus på att återställa trygghet, trivsel och studiero. Åtgärderna anpassas efter elevens ålder, situation och behov.

Konsekvenser innebär:

- Påminnelse om skolans regler och ett stödjande samtal.
- Samtal mellan elev och ansvarig personal kring det inträffade.
- Kontakt med vårdnadshavare.
- Insatser från lärare, elevhälsa eller rektor.
- Disciplinära åtgärder enligt skollagen när situationen kräver det.

Syftet är att hjälpa eleven att göra rätt, stärka elevens ansvarstagande och säkerställa trygghet, trivsel och studiero för alla.

Främjande och förebyggande insatser

Värdeskapande aktiviteter

Värdeskapande aktiviteter över klass-, stadiе- och verksamhetsgränser genomförs kontinuerligt utefter skolans årshjul. Syftet är att skapa gemensamma "goda minnen" och på så sätt öka elevernas upplevelse av trygghet, trivsel och samhörighet.

Värdegrundsarbete i vardagen

Alla vuxna ansvarar för att återkommande diskussioner genomförs i klasserna om etik, moral, människors värde, jämställdhet mellan könen, relationer och demokratins grunder. Följande arbeten genomförs läsåret 2026-2027:

Fritids: Praktiskt värdegrundsarbete genom högläsning och värdegrundssagor, samtal, samarbetsövningar och gemensamma aktiviteter. Personalen stöttar i socialt samspel, konflikter och inkludering. Vid behov skapar vi berättelser och aktiviteter utifrån aktuella situationer i elevgruppen
F-klass: Värdegrundsarbete i vardagen som innefattar samtal kring känslor och relationer utifrån "Djuren på Djuris". Gemensamma och gruppstärkande utedagar f-3. En kompisso skapas.

Åk 1: Värdegrundsarbete i vardagen utifrån "Djuren på djuris" samt delar av "Bråka smartare (känslor, konfliktstilar). Kontinuerligt arbete kring de egna klassreglerna. Gemensamma och gruppstärkande utedagar f-3 och fadderklassaktiviteter (åk 1 och åk 4). En kompisso skapas.

Åk 2: Värdegrundsarbete i vardagen som innefattar samtal kring hur att vara mot varandra och hur konflikter kan förebyggas. Arbetet utgår bland annat från "Djuren på Djuris" och "Bråka smartare". Gemensamma och gruppstärkande utedagar f-3 och fadderklassaktiviteter (åk 2 och åk 5). En kompisso skapas. Fortsatt arbete med "Kompissolen".

Åk 3: Värdegrundsarbete i vardagen, bland annat utifrån materialet "Vara vänner". Arbetet innefattar samtal kring exempelvis känslor. Gemensamma och gruppstärkande utedagar f-3 och fadderklassaktiviteter (åk 3 och åk 6). Fortsatt arbete med "Kompissolen".

Åk 4: Värdegrundsarbete i vardagen bland annat utifrån materialen "Klasskompisar" och "Berätta för mig". Använda simulator och informationsfilmer om elevers olikheter och hur man uppfattar världen på olika sätt (fokus vid dyslexi, språkstörning, autism, ADHD). Lekar, samarbetsövningar och

gruppstärkande aktiviteter. Kontinuerligt samtal kring bilden "Vad är rättvist/orättvist" där vi behöver olika verktyg för att nå samma mål. Fadderklassaktiviteter (åk 4 och åk 1).

Åk 5: Värdegrundsarbete utifrån materialet "Klasskompisar" som innefattar samtal kring olika dilemman som kan uppstå för barn på mellanstadiet. Fokus ligger vid hur att hantera och lösa dessa dilemman. Fadderklassaktiviteter (åk 5 och åk 2).

Åk 6: Värdegrundsarbete i vardagen utifrån "Friends"-material och i linje med läroplanens mål om trygghet, respekt och allas lika värde. Samtal kring trygghet och otrygghet samt hur detta påverkar oss och arbetsmiljön i klassrummet. Samtal och arbete med fokus på vad var och en och gruppen gemensamt kan göra för att stärka sammanhållningen och skapa en trygg och positiv känsla i klassen och på skolan. Fadderklassaktiviteter (åk 6 och åk 3).

Klassråd och elevråd

Samtliga klasser på skolan genomför klassråd. På dessa lyfts bland annat trivsel, värdegrundsfrågor och klass- och skolregler. På elevrådet möts elevrådsrepresentanter från alla klasser. På elevrådet förs t.ex. samtal kring värdegrundsfrågor, ordningsregler och rastaktiviteter.

Rast-, buss-, matsals- och mobilvärdar

Skolan har ett tydligt rast- och bussvärdsschema. Rastvärdarna är väl synliga och nära eleverna. I matsalen finns trygga vuxna som matsalsvärdar. Vid inlämning och uthämtning av mobiler finns mobilvärdar.

Rastaktiviteter

Varje dag erbjuds rastaktiviteter för alla elever. Utökade tider för gemensam skolgård åk 2-6 . åk F-1 fortsatt "Lilla skolgården" i syfte att skapa trygghet i den mindre gruppen.

Språkbruk

Ett ökat fokus vid att vi alla talar vänligt till varandra. Vid behov förs en kontinuerlig dialog mellan skola och hem i syfte att ge barnet stöd och vägledning. Planering för insats i samarbetet med AV-media. Denna insats kommer riktas till såväl skolpersonal som elever och vårdnadshavare.

Övergång åk 3 till åk 4

I syfte att öka tryggheten för elever som börjar på mellanstadiet kommer en fritidslärare finnas som stöd i gruppen vid vissa tillfällen varje vecka.

Åtgärdande insatser

Vi säger ifrån

Vi har nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Vi agerar direkt när vi upptäcker en incident. Vi tar avstånd från alla former av våld, oavsett om det är initierat av lek eller konflikt.

En skola för alla

Vi ser varandras olikheter och kompetens som en tillgång. Vi har förståelse för att vi lär oss på olika sätt och arbetar aktivt för att möta och tillgodose alla elevers behov. Vi lyssnar och tar eleverna på allvar samt återkopplar i frågor som rör dem.

Alla elever ska lyckas

Vi har positiva förväntningar på våra elever och vi förutsätter att eleverna gör rätt om de kan. Vi gör vårt främsta för att möta alla elever utifrån deras behov och förutsättningar när vi planerar och genomför skolans verksamhet.

Eleverna är vårt gemensamma ansvar

Vi tar gemensamt ansvar för alla elever på vår skola. Vi hälsar på varandra och bemöter alla med respekt. Det är vi vuxna som tar ansvar för att skapa en trygg och god relation till varje elev.

Allas ansvar

Alla som arbetar på skolan har ett gemensamt ansvar att aktivt främja en trygg och inkluderande skolmiljö samt att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Om personal får kännedom om, ser eller misstänker att en elev utsätts för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling ska personalen agera skyndsamt enligt skolans rutiner.

Personalens informationsskyldighet

Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med skolans verksamhet ska omedelbart informera rektor.

Om en elev uppger att hen har blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen ska rektor alltid informeras omgående, oavsett händelsens omfattning.

Rektors ansvar

När rektor får kännedom om ett ärende som omfattas av anmälningsskyldigheten ska rektor utan dröjsmål anmäla ärendet till huvudmannen. Rektor ansvarar också för att säkerställa att eleven får stöd och att nödvändiga omedelbara åtgärder vidtas under den fortsatta handläggningen.

Utredningsskyldighet

När huvudmannen har fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling ska huvudmannen skyndsamt utreda de uppgivna omständigheterna. Utredningsskyldigheten delegeras till rektor som i sin tur utser ansvarig utredare.

Dokumentation

Alla anmälningar, utredningar, beslut, åtgärder och uppföljningar ska dokumenteras enligt huvudmannens rutiner. I Tingsryds kommun används det digitala verktyget Draft It. Dokumentationen ska ge en tydlig bild av:

- vad som har inträffat,
- vilka åtgärder som har vidtagits,
- vem som ansvarar för respektive åtgärd,
- när uppföljning ska ske,
- resultatet av uppföljningen.

Uppföljning

Vidtagna åtgärder ska följas upp för att säkerställa att den kränkande behandlingen, trakasserierna eller de sexuella trakasserierna har upphört och att eleven upplever trygghet. Om åtgärderna inte har haft avsedd effekt ska nya eller kompletterande åtgärder beslutas och följas upp.

Rutin vid misstanke om kränkande behandling eller diskriminering

1. Agera

- a) Stoppa omedelbart pågående misstänkt kränkning, trakasseri eller diskriminering. Budskapet från den vuxne är att handlingen omedelbart måste upphöra.
- b) Samtala med berörd elev/elever.
- c) Vid misstänkt allvarlig eller återkommande kränkning, trakasseri eller diskriminering informeras rektorn genom det digitala verktyget Drafit. Information ges av den vuxne som har uppmärksammat händelsen eller har fått informationen. Av informationen ska framgå:
 - När händelsen ska ha inträffat.
 - Namn på berörda personer.
 - Vad utsatt elev uppfattat har hänt.
 - Orsak till bedömningen "allvarlig" eller "återkommande" kränkning, trakasseri eller diskriminering.
- d) Kontakta ansvarig klasslärare och informera om händelsen
- e) Informera vårdnadshavare om händelsen.
- f) Rektor beslutar om en utredning ska genomföras samt delegerar till ansvarig utredare,

2. Utred

Utredningen ska ske skyndsamt. Syftet med utredningen är att avgöra om kränkning, trakasseri eller diskriminering har ägt rum. När en elev misstänks ha utsatts av annan elev utreds händelsen av personal utsedd av rektor. När en elev misstänks ha utsatts av en vuxen genomförs utredningen av rektor. Utredningen mynnar ut i ett ställningstagande, vilket innebär att den som utreder måste skaffa sig en självständig uppfattning om det inträffade är en kränkning, trakasseri eller diskriminering i skollagens alt. diskrimineringslagen mening. Vid konstaterad kränkning, trakasseri eller diskriminering ska utredningen även:

- Beskriva orsakerna till det som hänt
- Beskriva lämpliga åtgärder utifrån aktuell situation

Samtala med elever

Trygghet: Tänk på att skapa trygghet. En viktig del är att hålla enskilda samtal med de inblandade eleverna. Undvik situationer där den utsatte upplever att ord står mot ord-

Lyssna: Var medveten om att den som utsatts kan känna skuld känslor och maktlöshet. Lyssna - utredande samtal handlar om att låta eleven ge sin version av händelsen. Utgå ifrån händelseförloppet och försök hålla samtalet så konkret som möjligt.

Ställ frågor: Använd öppna frågor i samtalet, för att få en så omfattande och rättvis bild som möjligt av det som har hänt. Tex,

- *Berätta vad som hände?*
- *Vad hände sen?*
- *Hur blev det för dig då?*
- *Vad hände innan situationen blev kränkande?*
- *Vilka var inblandade? Vilka såg vad som hände?*

- *Berätta gärna vad som gjorde att du kände dig ledsen?*
- *Varför tror du att det blev som det blev?*
- *Vad tänker du att vi kan göra för att liknande inte ska hända igen?*

Ta inte över: Låt eleven prata till punkt. Undvik att direkt komma med egna förslag och lösningar. Samtalet handlar om elevens upplevelse. När eleven har berättat klart är det bra om du återberättar vad hen har sagt, så att både du och eleven kan vara säkra på att du har förstått och inte missat något.

Berätta om fortsättningen: Innan ni avslutar informera om hur det fortsatta arbetet kommer se ut och vilka åtgärder som kommer att ske. Var tydlig med att skolan har en skyldighet att se till att kränkningar upphör och att den utsatte eleven har rätt att känna sig trygg i skolan. Berätta att ni kommer att kontakta de inblandade elevernas vårdnadshavare för att berätta vad som har hänt, och att ni kommer ha fler samtal med eleverna för att följa upp vad som hänt och hur hen mår.

3. Åtgärda

Vid konstaterad kränkning, trakasseri eller diskriminering ska åtgärder vidtas. I vissa fall kan ett kombinerat utredande och åtgärdande samtal vara tillräckligt. I andra fall kan mer omfattande åtgärder behövas. Det är betydelsefullt att tillgodose såväl utsättande som utsatt elevs behov av stöd.

4. Följ upp och utvärdera

Klasslärare följer upp händelsen. Ärendet avslutas när den utsatta eleven anser att ärendet är utagerat och situationen känns bra.

5. Om kränkningar, trakasserier eller diskriminering inte upphör

Om kränkningar, trakasserier eller diskriminering inte upphör lyfter ansvarig klasslärare situationen till skolans elevhälsoteam. Klassläraren och teamet arbetar tillsammans vidare för fortsatta åtgärder.

Rutiner kring arbetet med planen

Planen mot diskriminering och kränkande behandling utgår från elevernas röster och tankar. Det innebär att trygghetsvandringar, trygghetsenkäter, hälsosamtal och elevintervjuer utgör en grund i framtagandet av planen. Arbetsgången ser ut enligt följande:

1. Upprättande

Läsårets inledande kompetensutvecklingsdagar (augusti)

- Utkastet till läsårets *Planen mot diskriminering och kränkande behandling* lyfts i arbetslagen. Revideringar genomförs vid behov.
Ansvariga: EHT i nära samarbete med skolans samtliga arbetslag.

Läsårets första elevråd (augusti/september)

- Utefter elevers ålder och mognad lyfts utkastet till planen på klassråden, t.ex, skolreglerna och klassernas värdegrundsarbete. Elevrådsrepresentanterna tar med sig klassens tankar till läsårets första elevråd. Revideringar genomförs vid behov och planen färdigställs.
Ansvariga: Klasslärare och rektor

2. Förankring

September

- Planen lyfts i samtliga arbetslag. Där fattas beslut om hur planen levandegörs i de olika elevgrupperna.
Ansvariga: Lednings- och utvecklingsgruppen (resp. arbetslagsledare)
- Information kring att skolan har en plan mot diskriminering och kränkande behandling ges vid höstterminens föräldramöte. Delar av innehållet lyfts i respektive klass.
Ansvariga: Rektor och klasslärare
- Planen publiceras på skolans hemsida.
Ansvarig: Rektor

3. Ett levande dokument

Kontinuerligt arbete under läsåret

- Under läsåret levandegörs planen i samtliga elevgrupper i enlighet med tidigare fattade beslut. Detta kan t.ex. handla om att eleverna skapar en gemensam "elevnära plan".
Ansvariga: Klasslärare och arbetslagsledare i fritidshemmet.
- Under läsåret följs elevernas arbete med planen upp i elevrådet.
Ansvarig: Rektor i nära samarbete med EHT.

4. Utvärdering

Läsårets avslutande kompetensutvecklingsdagar (juni)

- I syfte att analysera insatsernas effekt på elevnivå analyseras underlaget "Elevernas röster". Underlaget består av delar av hälsosamtalen i f-klass, fokusgruppsintervjuer i åk 1 samt enkäter i åk 2-3 resp. åk 4-6.
Ansvariga: EHT i nära samarbete med arbetslagen
- Utifrån analysen tas ett utkast fram av planen inför nästkommande läsår.
Ansvariga: Rektor i nära samarbete med EHT

Betydelsefulla begrepp med förklaringar

Diskriminering

Diskriminering är då en person blir sämre behandlad eller kränkt och det finns ett samband med en diskrimineringsgrund. Barn kan inte diskriminera varandra, då används istället begreppet trakasserier. När ett barn blir sämre behandlat än andra barn av en vuxen och det har ett samband med en eller flera diskrimineringsgrunder är det diskriminering.

Diskrimineringsgrunder:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Trakasserier

Trakasserier kan beskrivas som ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsoverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är när någon säger eller gör något sexuellt mot någons vilja. Det kan vara ord om någons kropp eller handla om sex.

Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär att någons värdighet kränks utan att kränkningen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis vara kopplat till fritidsintressen, kroppsform, musikstil, klädstil med mera.

Främjande arbete

Främjande arbete innebär att skapa en trygg och tillitsfull lärmiljö för alla elever. Både personal och elever visar i såväl ord som handling respekt för allas lika värde oavsett kön, könsoverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det främjande arbetet pågår alltid och utan att någon särskilt har hänt.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete innebär att avvärja risker för diskriminering och kränkande behandling. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av skolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla.

Åtgärdande insatser

Åtgärdande insatser innebär att skolan omedelbart åtgärdar diskriminering och kränkande behandling. I detta arbete har skolan en skyldighet att omedelbart stoppa samt vidta åtgärder som säkerställer att diskriminering kränkande behandling inte återupprepas.

Lagar och styrdokument

Läroplanen för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet (LGR 22)

Grundläggande värden

”Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna, för de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och för att lagar och andra föreskrifter som gäller i samhället ska följas. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.” (kap. 1)

Förståelse och medmänsklighet

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.” (kap. 1)

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolregler

”Skolregler ska finnas för varje skolenhet, för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet och för öppen fritidsverksamhet. Skolreglerna ska innehålla skolgemensamma förhållningsregler som syftar till att upprätthålla trygghet och studiero. I skolreglerna ska det ingå en plan för konsekvenser vid överträdelser av reglerna.” (kap. 5, 5 §)

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

”All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för allvarlig eller upprepad kränkande behandling eller allvarliga eller upprepade trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektorn om detta.

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier eller sexuella trakasserier av någon i personalen är skyldig att informera rektorn om detta.” (kap. 6, 10 §)

”En huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för sådan kränkande behandling som avses i 10 § andra eller tredje stycket är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.” (kap. 6, 10a §)

Inledande bestämmelser

”Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.” (kap. 3, 1 §)

Arbetet med aktiva åtgärder

Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. (kap. 3, 2 §)